

ПОП-МУЗИКА В ДИТСАДКУ

*Леся МАЦЕПЛЮК, музичний керівник,
ЗДО № 5 "Соловейко", м. Хмельницький*

Сучасна українська музика, яка лине у радіо- і телеефірі, справляє великий вплив на дітей, їхнє світобачення і мислення. Вони легко запам'ятовують популярні мелодії, наспівують їх. Введення творів дитячої поп-музики у заняття та святкові ранки, поза сумнівом, зробить їх цікавішими, креативнішими та сучаснішими.

СУЧАСНА МУЗИКА В ЖИТТІ ДИТИНИ

Звертаючись до Базового компонента дошкільної освіти, чинних програм, де репертуар музкерівника представлений великою кількістю музичних творів, запропонованих для використання, педагог має розуміти, що розвиток музичної творчості малят відбувається у просторі дитячої поп-культури, поряд із класичною музикою та фольклором. Тільки поліжанровість та полістилістичність використовуваної музики збагатять слухові уявлення дітей, допоможуть зрозуміти, що музика існує в багатьох жанрах та стилях.

Дитяча поп-музика захоплює малят своєю енергійністю та невимушеністю, зрозумілим текстом і простою мелодією, наповнює їх радістю. Вона формує в дошкільнят життєву творчу активність, закладає основи музичної культури: інтерес до музики та музичної діяльності, здатність переживати й усвідомлювати емоційний зміст творів, проявляти вибіркове ставлення до окремих виконавців, композиторів, пісень.

Музичний керівник має вчити малят обирати, слухати й співати якісну українську музику, яка буде максимально корисною для них, консультувати вихователів та батьків щодо доцільності дитячого музичного репертуару.

Якщо систематично і виважено використовувати дитячу поп-музику під час музичних занять, свят та розваг, згодом діти зможуть самостійно обирати справді цікаві та якісні музичні твори, які даруватимуть їм емоційно-естетичне задоволення, радість зустрічі з мистецтвом. За такого підходу педагог свідомо формує у дітей добрий музичний смак.

ВЗАЄМОДІЯ З БАТЬКАМИ

Слід урахувати: дуже важлива тісна взаємодія музичного керівника й батьків, адже контролювання останніми музичного репертуару дітей (для слухання та співу) вдома відіграє важливу роль.

Орієнтовні бесіди з батьками:

- "Сучасні композитори пишуть для дітей України";
- "Сучасна музика в житті дитини";
- "Українські народні пісні на сучасний лад" тощо.

Цілеспрямовано у тісній співпраці з музичним керівником прищеплюючи малятам любов до цікавої вітчизняної музики та здатність її розуміти, батьки сприяють розвитку їхнього інтелекту, збагачують внутрішній світ дітей, сприяють вихованню любові та поваги до української культури, щирого патріотизму.

КОМПОЗИТОРИ ТА ВИКОНАВЦІ ДИТЯЧОЇ ПОП-МУЗИКИ

Насамперед слід обрати серед багатьох митців тих українських виконавців, з творчістю яких ми можемо ознайомити дітей на музичних заняттях, святах і розвагах. Звернувши увагу дошкільнят на доробок вітчизняних композиторів, поетів, артистів, який може зацікавити малят, ми пробудимо в них бажання дізнатися більше про цих митців та їхню творчість. Звісно, варто цікавитися й уподобаннями самих дітей.

Наталія Май. Ця композиторка і поетеса написала більше 50 пісень, мюзиклів, казок для дітей. Її твори допомагають прилучити дітей до української

пісні, навчити поважати та цінувати свій край, батьків, родину. Для співу найкраще підійдуть "Дощик", "Мама й тато", "Червона калина", "Сорочка мамина", "Свіча" та ін.

Ірина Федишин. У її творчості досить багато гарних творів патріотичного змісту, пісень про батьків, родину, Україну. Вона активно використовує обрядові наспіви, український фольклор. Особливо популярні такі її пісні як "Батьки мої", "Долоньки" та ін.

Гурт "Мандри" має гарну добірку українських пісень у новій сучасній обробці, які можна використовувати у родинних, патріотичних святах та розвагах. Радимо звернутися до їхніх композицій "Коломийка", "Коло тину, коло броду", "Дорога" та ін.

Олександр Злотник випустив збірку дитячих пісень із цікавими текстом та музикою. Загалом для малят він створив біля 50 пісень, також понад 2000 — для сучасних естрадних виконавців. Цікавими є "Вишиванка", "Дудочка", "Бабуся", "Квіти", "Козак" та ін.

Михайло Катричко — професійний музикант, композитор, написав понад 250 пісень для сучасної дитячої естради, які виконують відомі співаки, народні артисти України. Серед творів: "Два єноти вчили ноти", "Подарунок мамі", "Рідна мова", "Хуртовина" та ін.

Алла Мігай — українська телеведуча, казкарка, композитор, автор понад 400 музичних казок для дітей різного віку, а також близько 200 пісень для дітей і дорослих, серед яких "Сонько-Дрімко", "Тане вечір", "Сім шляхів", "Вечірній Київ", "Віримо", "Тиса", "Молитва за Україну", "Доля", "Діди-козаки" та ін.

Анна Олейнікова — композитор, член Національної всеукраїнської музичної спілки, вчитель музики. Пише музику різних жанрів (пісні, романси, хорові, інструментальні твори), але переважно пісні для дітей. Вона випустила кілька збірок пісень для дітей: "Два коти", "Моя земля", "Осінні струни", "Пролісок", "Парасольки", "Диво-осінь", "Зимонька", а також CD-диски дитячих пісень, інструментальних творів.

Леся Горова має в репертуарі більше 240 власних пісень. Пише пісні для молодих виконавців, дітей, інструментальну музику. Її пісні звучать в ефірі Першого, Другого і Третього каналів Українського радіо, у студії "Майдан" радіо "Голос Києва", на радіо "Люкс" та "Свобода", на "Малятко ТВ". Її найпопулярніші дитячі пісні: "Зима", "Колискова", "Сонце сідає", "Золотоволоска".

Етномотиви в сучасній обробці
Кличуть до танців дівчаток і хлопців.

(Це та наступне фото надані автором)

Тіна Кароль — співачка, член журі дитячих пісенних конкурсів, зокрема "Голосу країни". Всіляко допомагає дітям у творчому зростанні, представляла Україну на пісенному конкурсі "Євробачення". Доречно вивчати з дітьми композиції з її репертуару: "Намалюю тобі зорі", "Україна — це ти", "Земля", "Тиха ніч", "Віра, надія, любов", "Роди, Боже", "Не дощ" та багато ін.

Для слухання дошкільникам доцільно буде запропонувати такі сучасні твори як: "Щедрик", "Несе Галя воду" (О. Скрипка); "Їду додому", "Все буде добре" ("Океан Ельзи"); "Колискова Україні", "Веснянка" (Н. Май); "Старий рік минає" (Дзідзьо); "Дикі танці" (Руслана); "Дощик, дощик накрапає" (В. Кобринович) та ін.

Звісно, у наш час існує багато інших талановитих виконавців та прекрасних музичних творів, які можна використати в роботі з дітьми.

Сучасне аранжування покращує сприймання дітьми народних пісень, танців, ігор, додає їм свіжості.

Адміністрація закладів освіти має підтримати фаворитів у використанні дитячої поп-музики, яка повинна зайняти належне місце в репертуарі музкерівника та сприяти збагаченню музичного досвіду дошкільнят.

Приклад заняття з використанням поп-музики подано на с. 22-23.

ГАЙДА, МАЛІ ГУЦУЛЯТА, КОЛОМИЙКУ ТАНЦЮВАТИ!

Домінантне заняття для дітей старшої групи

Мета. Вчити дітей уважно слухати музику і передавати мімікою та рухами враження від неї. Збагачувати їхні знання про українські звичаї та традиції. Розвивати вміння рухатися відповідно до музики, самостійно змінювати характер рухів. Прищеплювати любов та інтерес до сучасної музики.

Матеріал: музичний центр, планшет.

Хід заняття

Музкерівник. Діти, сьогодні ми спробуємо вивчити кілька нових музично-ритмічних рухів і поєднаємо їх із тими, що нам уже знайомі, а допоможе нам музика. Танцювати ми будемо під сучасну композицію, яку створив гурт “Мандри”. Називається вона “Коломийка”.

“Знайомство” з гуртом “Мандри”

Діти слухають композицію у виконанні гурту “Мандри”.

Музкерівник. “Мандри” — український музичний гурт, заснований 20 років тому в місті Києві. Лідер та засновник гурту — Сергій Фоменко (Фома), який пише тексти пісень, співає і грає на гітарі. Переглянемо слайд-шоу з фотографіями цих музикантів.

Музкерівник демонструє фото на планшеті.

Варто кожному хлоп'ятку
Вміти танцювати “присядку”

Сюрпризний момент

Заходять гуцул і гуцулка (дорослі).

Гуцул і гуцулка. Добрий день! Ми тут проходили недалеко і почули мелодію нашої коломийки.

Музкерівник. Малята, познайомтеся! Це гуцул і гуцулка — представники карпатського краю, у якому ще в давнину полюбляли танцювати під коломийки. (До гуцула і гуцулки). Як нам пощастило, що ви завітали до нас! Ми саме говоримо про танок, який називається “Коломийка”. Послухайте музику з нами. (Слухають композицію вдруге).

Гуцул. Мелодія дуже схожа на знайому нам народну коломийку, але якась енергійніша, жвавіша.

Музкерівник. Це — сучасна обробка народної музики.

Гуцулка. А який гурт її виконує? (Відповіді дітей).

Розповідь про коломийку

Гуцул. Коломийка — це веселий, енергійний український танок, який танцюють хлопці й дівчата. Коломийка відзначається багатством танцювальних рухів та оригінальним колоритом, жвавим темпом та бадьорим настроєм.

Гуцулка. Основним її елементом вважають коло, а ще є такі танцювальні рухи: “ланцюжок”, “зірниця”, “мережка”, “ножиці”, “пари”.

Музкерівник. Ці рухи ми вже знаємо, правда, діти? А зараз вивчимо ще два нових: “присядка” і “колупалочка”.

(До гуцула і гуцулки). Ви знаєте, як ці рухи виконувати, і, мабуть, зможете нас навчити. Від вас рухи — від нас музика.

Гуцул і гуцулка. То мерщій ставайте в коло, всім буде весело навколо!

Розучування рухів

Діти утворюють коло.

Музкерівник. Почнімо з “присядки”. Її виконують лише хлопчики, а дівчатка в цей час плещуть у долоні.

Гуцул. Зараз я покажу, як виконують “присядку”.

Гуцул робить “присядку”, хлопчики намагаються повторювати за ним, музичний керівник стежить за правильністю виконання, допомагає тим, у кого не виходить.

Музкерівник. А тепер спробуймо під музичний супровід.

Діти виконують рухи під музику.

Гуцулка. Спробуйте вивчити з нами ще один рух, який називається "колупалочка". Його виконують лише дівчатка, а хлопчики плещуть у долоні.

Гуцулка демонструє, а дівчатка намагаються повторити. Музкерівник стежить за правильним виконанням, допомагає тим, у кого не виходить.

Музкерівник. Що ж, спробуймо під музичний супровід.

Діти виконують рухи під музику.

Музкерівник. Зараз з'єднаємо обидва рухи. На першу фразу мелодії дівчатка виконуватимуть "колупалочку", на другу хлопчики робитимуть "присядку", і так кілька фраз. Уважно слухайте музичний твір. Починають дівчатка.

Діти виконують рухи, музкерівник стежить за правильною виконання та розподілом уваги дітей.

Потім разом з гуцулом і гуцулкою виконують **коло-мийку** (див. додаток).

Музкерівник. Подякуймо нашим гостям за такий цікавий урок, адже з їхньою допомогою ми навчилися виконувати два нових рухи коломийки.

ДОДАТОК

КОЛОМИЙКА

Хореографічна постановка для дітей старшої групи

Музика гурту "Мандри", рухи І. Дубровіної

Танець виконують 6 дівчаток і 6 хлопчиків. Діти вишиковуються у дві шеренги. Дівчатка стоять праворуч від хлопчиків і тримаються руками за кептарики. Хлопчики тримають руки за спиною. Кожна фігура налічує 16 тактів.

I фігура

1–8-й такти. Дрібним кроком діти вибігають, стаючи в шаховому порядку обличчям до глядачів (дівчатка попереду, а хлопчики позаду), утворюючи дві шеренги.

9–16-й такти. На пальчиках, пружинячи, піднімаються й опускаються. У дівчаток руки на кептариках, у хлопчиків на поясі.

II фігура

1–4-й такти. Всі учасники виконують два приставні кроки вправо.

5–8-й такти. Два приставні кроки вліво.

9–10-й такти. З правої ноги виконують один приставний крок уперед.

11–12-й такти. З правої ноги один приставний крок назад.

13–16-й такти. Стають у пари (хлопчик і дівчинка).

III фігура

1–8-й такти. Дівчинка і хлопчик кладуть одне одному руки на плечі й, не змінюючи дрібного кроку, кружляють за годинниковою стрілкою.

9–16-й такти. Стають попарно (хлопчик і дівчинка) одне до одного обличчям, починаючи з правої ноги, виконують пристукування правою п'яткою, одночасно плескаючи "тарілочкою". По закінченні музики всі стають обличчям до глядачів у дві шеренги в шаховому порядку.

IV фігура

1–8-й такти. Всі діти на носочках виконують "пряму пружинку" вгору і вниз, у дівчаток руки на кептариках, у хлопчиків на поясі.

9–16-й такти. Діти міняються місцями: дівчатка відходять назад, а хлопчики вибігають у першу шеренгу.

V фігура

1–8-й такти. Хлопчики виконують "просту присядку", а дівчатка "колупалочку".

9–16-й такти. Хлопчики ставлять ноги в шосту позицію, прикладаючи праву руку до чола й імітуючи пошуки партнерки, а дівчатка дрібним кроком обходять навколо своїх партнерів.

VI фігура

1–8-й такти. Всі виконавці виконують перехресний крок (крок правої ноги перед лівою на п'ятку).

9–16-й такти. Піднімають праву руку долонею вгору, кружляють навколо себе за годинниковою стрілкою.

VII фігура

1–8-й такти. Виконавці сходяться в єдине коло, кладучи руки на плечі один одному.

9–16-й такти. Рухаються по колу дрібним кроком проти годинникової стрілки. Наприкінці різко піднімають дві руки вгору з вигуком "Гей!".

VIII фігура

1–16-й такти. Всі діти стають обличчям до глядачів, утворюючи велике півколо, вклоняються, тримаючи руки у вихідному положенні (див. I фігуру).

Зразок виконання коломийки дітьми старшого дошкільного віку:
<http://youtu.be/LuXd5nLFyYY>

